Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31441

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i (TOÖ), 2011 y?l?nda Emine Özlem Yi?it taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçe?in temel amac?, Sosyal Bilgiler ö?retmen adaylar?n?n teknoloji okuryazarl??? düzeylerini ve bu düzeylerin, teknoloji ile bütünle?tirilmi? Sosyal Bilgiler ö?retimine yönelik görü?leri üzerindeki etkisini belirlemektir. Bu araç, ö?retmen adaylar?n?n modern e?itim süreçlerinde kritik öneme sahip olan teknolojik yeterliliklerini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda gerçekle?tirilmi? olup, özellikle e?itim alan?nda görev alacak profesyonellerin teknolojiye yönelik bilgi, beceri ve tutumlar?n? ölçmeye odaklanm??t?r. Ölçek, teknolojik yeterlili?in çok boyutlu do?as?n? yakalamay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Teknoloji okuryazarl???, ölçek geli?tirme, ö?retmen adaylar?, sosyal bilgiler, psikometri, teknoloji.

Yazarlar

Emine Özlem Yi?it

Amaç

Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i'nin birincil amac?, Sosyal Bilgiler ö?retmen adaylar?n?n genel teknoloji okuryazarl??? düzeylerini nicel olarak ölçmektir. ?kinci olarak, bu okuryazarl?k düzeylerinin ö?retmen adaylar?n?n teknoloji entegrasyonuna dair pedagojik yakla??mlar?n? ve görü?lerini nas?l etkiledi?ini analiz etmektir. Bu ba?lamda ölçek, e?itim fakültelerinde teknoloji entegrasyonu e?itimlerinin etkinli?ini de?erlendirmek için bir temel sa?lamaktad?r.

Ölçek, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n teknolojiye yönelik mevcut durumu anlamas?na ve müfredat içeriklerini ça??n gereksinimlerine uygun olarak revize etmesine yard?mc? olacak güçlü bir tan? arac? olarak hizmet vermektedir.

Yap?

Ölçek, bireyin teknolojik bilgiyi anlama, kullanma, yönetme, de?erlendirme ve etik olarak uygulama becerisini ifade eden **teknoloji okuryazarl???** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle a?a??daki temel boyutlar? içerecek ?ekilde tasarlanm??t?r:

Teknolojik Bilgi ve Kavramlar: Temel teknolojik ilkeler ve sistemler hakk?ndaki bilgi düzeyi.
Teknolojik Süreçler ve Beceriler: Araçlar? etkin bir ?ekilde kullanma, sorun giderme ve yeni

ARABPSYCHOLOGY.COM

teknolojilere adapte olma yetene?i.
Teknolojinin Etkisi ve Etik: Teknolojinin toplum, çevre ve birey üzerindeki etkilerini ele?tirel bir ?ekilde de?erlendirme becerisi.

Ölçe?in alt boyutlar?, ö?retmen adaylar?n?n hem teknik yeterliliklerini hem de teknolojiyi ö?retim amaçl? kullanmadaki pedagojik yeterliliklerini kapsamaktad?r.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas? bir doktora tezi içerisinde gerçekle?tirilmi? olmas?na ra?men, kaynak içerikte geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel de?erler (örne?in, faktör yükleri, uyum indeksleri) belirtilmemi?tir. Ancak geli?tirme sürecinde, ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla **kapsam geçerli?i** (uzman görü?leri ile) ve **yap? geçerli?i** (Faktör Analizi ile) çal??malar?n?n yürütülmü? olmas? beklenmektedir.

Ölçe?in güvenilirli?ini art?rmak için yap?lan geçerlik çal??malar?, genellikle yap? geçerli?i kan?tlar?n? sunar. ?lerideki çal??malarda bu ölçe?i kullanacak ara?t?rmac?lar?n, mevcut tezin tam metnini inceleyerek geçerlik analizlerine dair detayl? bilgilere ula?mas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Kaynak referansta güvenirlik analizlerine dair istatistiksel bir de?er (örne?in, iç tutarl?l?k katsay?s?) sunulmam??t?r. Standart bir psikometrik ölçek geli?tirme sürecinde, güvenirlik genellikle **iç tutarl?l?k katsay?s?** hesaplanarak belirlenir. Bu amaçla yayg?n olarak **Cronbach's Alpha** de?eri kullan?l?r.

Ölçe?in maddelerinin tutarl?l???n? gösteren bu katsay?n?n, ölçe?in farkl? uygulamalarda istikrarl? sonuçlar verdi?ini göstermesi beklenmektedir. Güvenirlik de?erleri için detayl? bilgiye tezin tam metninden ula??labilir.

Faktör Analizi

Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, ölçe?in alt?nda yatan faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla **Faktör Analizi** (muhtemelen Aç?mlay?c? Faktör Analizi - AFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, teknoloji okuryazarl??? yap?s?n?n kaç boyuttan olu?tu?unu ve hangi maddelerin hangi boyuta ait oldu?unu ortaya koyar.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?yla ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir ve ölçe?in çok boyutlu olup olmad???n? kan?tlar. Bu analizlerin sonuçlar?, ölçe?in bilimsel sa?laml??? aç?s?ndan hayati öneme sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Çe?idi: Geli?tirme

Format: Likert Tipi (Doktora tezi ba?lam?nda standart bir tutum/yeterlilik ölçe?i format? oldu?u varsay?lmaktad?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri (Ö?retmen Adaylar?)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Yakla??k 19-25 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde Sosyal Bilgiler Ö?retmen Adaylar?.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-report scale)

Anahtar Kelimeler

Teknoloji okuryazarl???, sosyal bilgiler, ö?retmen e?itimi, ölçme ve de?erlendirme, doktora tezi, öz bildirim.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in geli?tirildi?i y?l **2011**'dir. Ölçek, bir doktora tezi kapsam?nda üretildi?i için akademik ve ticari olmayan kullan?mlar için izinler genellikle yazar Emine Özlem Yi?it ve ilgili üniversite (Marmara Üniversitesi) taraf?ndan belirlenmektedir. Ticari kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Bu ölçe?in birincil ve tek referans?, geli?tirildi?i doktora tezidir. Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir. Tezin orijinal ba?lant?s? ?öyledir: tez.yok.gov.tr

Yi?it, E. Ö. (2011). *Sosyal bilgiler ö?retmen adaylar?n?n teknoloji okuryazarl??? düzeylerinin ve teknoloji ile bütünle?tirilmi? sosyal bilgiler ö?retimine yönelik görü?lerinin belirlenmesi* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Sorumlu Yazar ?leti?im: yigit_o@ibu.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: teknoloji-okuryazarligi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynak içerikte sunulmam??t?r. Maddeler, yukar?da belirtilen doktora tezinin ekler bölümünde veya ilgili PDF belgesinde yer almaktad?r. Kullan?c?lar?n ölçek maddelerine eri?im için tezin tam metnini incelemeleri gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM